

Nieuwe CO₂ reductiedoelstellingen 2015 n.a.v. review eerste helft 2014

Conform niveau 5 op de CO₂-prestatieladder 2.2

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Doelstellingen	4
2.1.	Doelstellingen Scope 1 & 2	4
2.2.	Doelstelling Scope 3	5
3	Subdoelstellingen	6
3.1.	Subdoelstellingen Scope 1 & 2	6
3.1.1.	Subdoelstelling energieverbruik	6
3.1.2.	Subdoelstelling gasverbruik	7
3.1.3.	Subdoelstelling brandstofverbruik	7
3.2.	Subdoelstelling scope 3	7
4	Maatregelen	8
4.1.	Maatregelen energieverbruik	8
4.2.	Maatregelen gasverbruik	13
4.3.	Maatregelen brandstofverbruik	14
4.4.	Maatregelen Scope 3	17

1 Inleiding

In dit document worden de scope 1, 2 & 3 CO₂ reductiedoelstelling van Pilkes gepresenteerd. Voorafgaand hieraan is de CO₂ footprint opgesteld voor scope 1 & 2 en een analyse voor scope 3 volgens eisen zoals gesteld in ISO14064-1 en het GHG Protocol. Onderstaand worden de doelstellingen gepresenteerd. In hoofdstuk 3 worden deze doelstellingen opgesplitst in subdoelstellingen. Alle maatregelen die worden getroffen om deze subdoelstelling te behalen worden hier genoemd. De doelstellingen zijn opgesteld in overleg met -en goedkeuring van- het management. De (sub)doelstellingen en maatregelen worden minimaal elk half jaar gereviewed.

2 Doelstellingen

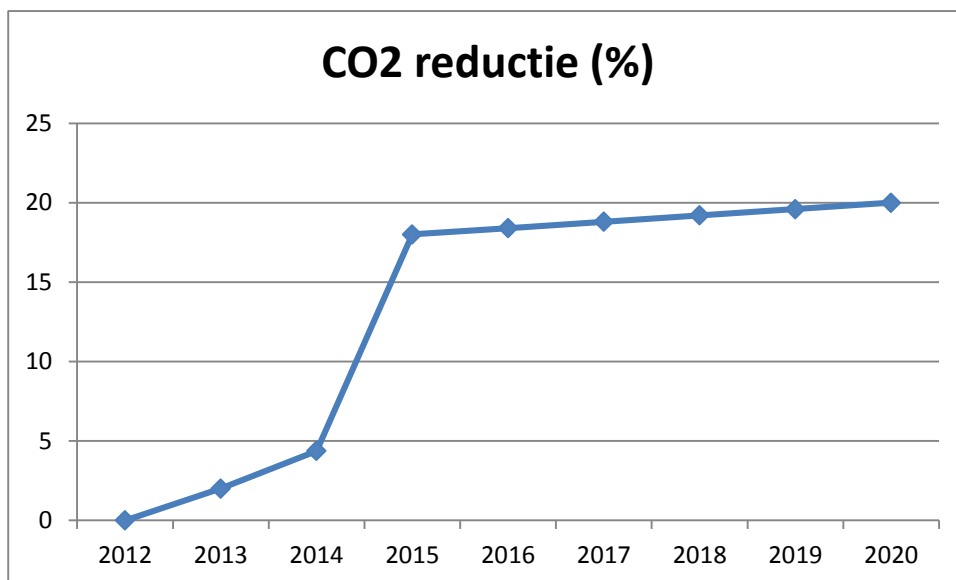
Omdat Pilkes zich tot doel heeft gesteld om van niveau 3 naar niveau 5 op de CO₂ Prestatieladder te gaan, is naast de scope 1 & 2 doelstellingen ook een scope 3 doelstelling opgesteld. Het referentiejaar van de scope 1 & 2 doelstellingen is 2012. Het referentiejaar van de scope 3 doelstelling is 2014.

2.1. Doelstellingen Scope 1 & 2

Scope 1 & 2 doelstellingen Pilkes
<i>Pilkes wil in 2015 ten opzichte van 2012 18% minder CO₂ uitstoten</i>
<i>Pilkes wil in 2020 ten opzichte van 2012 20% minder CO₂ uitstoten.</i>
<i>Pilkes zal vanaf 2015 alleen groene stroom met SMK –keurmerk inkopen (opgewekt door windmolens in Nederland)</i>

Deze doelstellingen zijn niet gerelateerd aan het aantal FTE, maar om de uitstoot te kunnen vergelijken met andere gelijksoortige organisaties wordt de uitstoot ook berekend naar fte. Dit is beschreven in document 3.B.2_2 Energie meetplan.

Een reductie van 18% in 2015 ten opzichte van 2012, betekent een vermindering van ruim 119 ton CO₂-uitstoot. Een reductie van 20% in 2020 ten opzichte van 2012, betekent een vermindering van 132 ton. Bij het opstellen van de doelstellingen verwachtten we dat de reductie-grafiek er uit zou gaan zien zoals onderstaand.

In het Energie meetplan (document 3.B.2_2) wordt de voortgang van de doelstelling gemonitord.

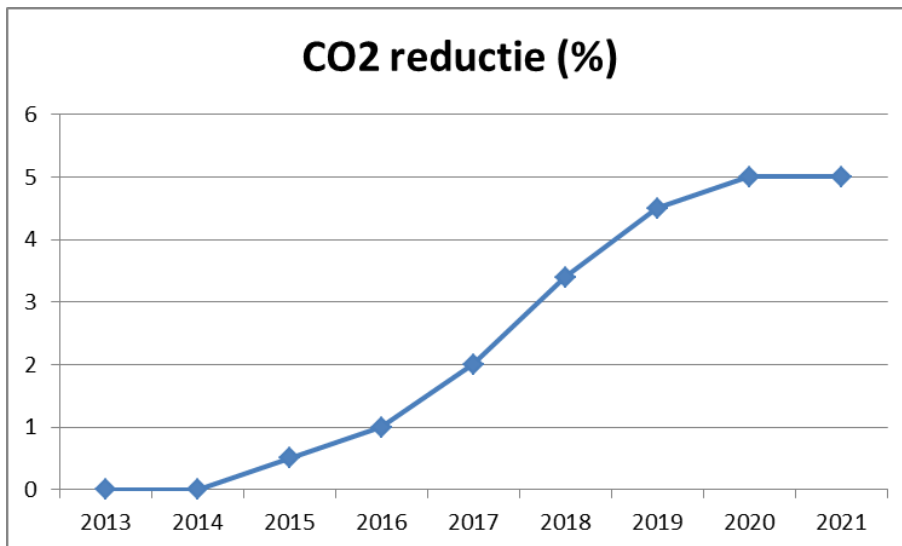
2.2. Doelstelling Scope 3

De scope 3 doelstelling is opgesteld n.a.v. de Ketenanalyse Project Verlenging Kamerlingh Onnesweg te Heerhugowaard (zie document 4.A.1_2 Ketenanalyse Project Verlenging Kamerlingh Onnesweg –23-09-2014)

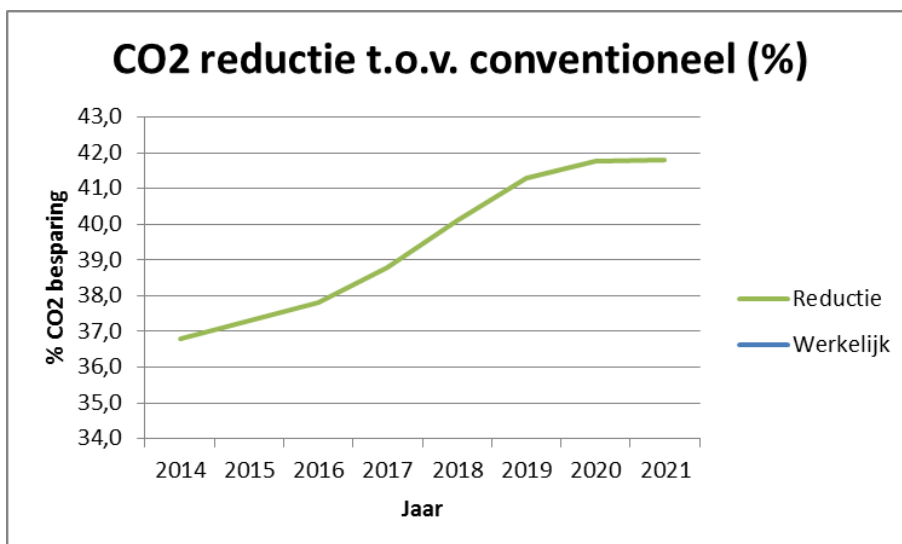
Scope 3 doelstelling Pilkes
<p><i>Pilkes wil in 2020 t.o.v. 2014 zorgen voor 5% minder CO2 uitstoot (t.o.v. gebruik van conventionele verlichting en grijze stroom) als gevolg van het verbruik van de uitgevoerde projecten waarbij Pilkes invloed heeft kunnen hebben op de keuze van de soort verlichting.</i></p>

De gerealiseerde besparing op uitgevoerde projecten, waarbij Pilkes invloed heeft kunnen hebben op de keuze van de soort verlichting, in het basisjaar 2014 36,80%. 5% minder CO2 uitstoot in 2020 ten opzichte van 2012, betekent dat in 2020 de gerealiseerde besparing 41,80% zal zijn ten opzichte van conventionele verlichting.

De grafiek ziet er dan als volgt uit (in %-besparing).

Als we de werkelijke besparing in een grafiek neerzetten, dan ziet dat er als volgt uit.

3 Subdoelstellingen

Elke doelstelling wordt in dit hoofdstuk verder gespecificeerd.

3.1. Subdoelstellingen Scope 1 & 2

De subdoelstellingen voor scope 1 & 2 zijn onderverdeeld in:

- Energieverbruik;
- Gasverbruik;
- Brandstofverbruik.

3.1.1. Subdoelstelling energieverbruik

Pilkes reduceert CO ₂ -uitstoot van Elektriciteit met 90 ton.	
Maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> - 100% groene stroom inkopen, windenergie opgewekt in Nederland (schatting reductie in 2015 90 tot CO₂). - Energieverbruik nauwkeuriger inzichtelijk in Bleiswijk (Ieder kwartaal meterstand fotograferen en vastleggen). - Schijnwerpers op buitenterrein Utrecht vervangen voor zuiniger exemplaren. - Armaturen op buitenterrein Stompetoren vervangen voor zuiniger exemplaren. - LED binnenverlichting Utrecht. - Onderzoek nieuw verwarming- en koelsysteem Stompetoren. - Onderzoeken energieverbruik vestiging Stompetoren. - Reduceren energieverbruik fabriekshal Stompetoren. - Bewegingssensoren in Utrecht op verlichting van de kantine beneden en 4 kantoren boven. - Thermostaten vestiging Stompetoren nalopen/checken en goed instellen. - 1 kast (boiler) van klimaatsysteem vestiging Stompetoren afkoppelen van waterleidingnet en van de warmte pomp en de warmte pomp aan de andere kast (boiler) monteren. - Ventilatoren hal en warmte-terugwin unit toiletten vestiging Stompetoren koppelen aan het alarmsysteem. - Voorraadlampen vestiging Stompetoren verplaatsen zodat het licht niet steeds aangaat op de eerste verdieping van het magazijn (en tegelijkertijd de opslag niet meer naar boven hoeft). - Buitenverlichting van pand Stompetoren (voor deur en zij-ingang) duurzamer. - Nauwkeuriger inzage in elektraverbruik van Stompetoren en Utrecht door maandelijks het elektraverbruik uit de facturen in een grafiek te zetten. - Nauwkeuriger inzage in elektraverbruik van de benedenverdieping van Stompetoren door maandelijks noteren van de meterstanden van de digitale meter.

3.1.2. Subdoelstelling gasverbruik

Nauwkeuriger inzicht in het gasverbruik van de vestiging Utrecht	
Maatregelen	- Gas meterstand nauwkeuriger vestiging Utrecht (ieder kwartaal meterstand fotograferen en vastleggen).

3.1.3. Subdoelstelling brandstofverbruik

Pilkes reduceert het brandstofverbruik van de bedrijfswagens met 29 ton CO ₂ .	
Maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> - Toepassen Traxx dieselbrandstof in eigen brandstoftank (schatting reductie: 7,8 ton CO₂). - Band op spanning actie (schatting reductie: 10,6 ton CO₂). - Medewerkers instrueren op het “het nieuwe rijden”. - Medewerkers meer met elkaar mee laten rijden en niet onnodig rijden (schatting reductie 11 ton CO₂). - Aanschaffen 10 monitoringsystemen met inzage in “het nieuwe rijden” (Betere inzage in het nieuwe rijden door beter monitoringsysteem en medewerkers controleren en aanspreken op hun rijgedrag). - Auto’s niet onnodig stationair laten draaien. - Enkel personenauto’s aanschaffen met label A en B. - Enkel vrachtwagens aanschaffen met minimaal Euro V. - Medewerkers regelmatig informeren over de footprint en maatregelen. - Medewerkers bij indiensttreding informeren over maatregelen. - Aanpassen werklocatie / vestiging medewerker om zo het aantal te rijden kilometers te verminderen. - Onderzoeken of standkachels in auto’s energiezuiniger zijn dan de auto stationair laten draaien (om moffen te verwarmen en auto te verwarmen).

3.2. Subdoelstelling scope 3

Pilkes wil in 2020 t.o.v. 2014 zorgen voor 5% minder CO ₂ uitstoot (t.o.v. gebruik van conventionele verlichting en grijze stroom) als gevolg van het verbruik van de uitgevoerde projecten waarbij Pilkes invloed heeft kunnen hebben op de keuze van de soort verlichting.	
Maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> - Bij het maken van ontwerpen door Pilkes de klant bewust maken van de CO₂ besparing door toepassing van dimbare verlichting en LED i.p.v. de nadruk leggen op kostenbesparing. - Klanten bewust maken van de extra CO₂ besparing die optreedt bij keuze voor groene energie i.p.v. grijze energie.

4 Maatregelen

Elke maatregel wordt in dit hoofdstuk verder gespecificeerd.

4.1. Maatregelen energieverbruik

<i>Maatregel: 100% groene stroom inkopen, windenergie opgewekt in Nederland (schatting reductie in 2015 90 tot CO₂).</i>		
Actieplan	Start levering groene stroom	01-01-2015
	Evaluëren levering groene windenergie door Eneco	19-08-2015
Verantwoordelijke	Katharina Schoemaker	
Middelen	Per kWh mag de groene stroom voor het avondtarief €0,01 duurder worden, het dagtarief blijft gelijk. Per jaar is dit ongeveer €350,00 duurder.	
KPI's	Vanaf 2015: Aantal kwh x 15 (Conversiefactor)	

<i>Maatregel: Energieverbruik nauwkeuriger inzichtelijk in Bleiswijk</i>		
Actieplan	Voortaan ieder kwartaal energiemeterstand van Bleiswijk fotograferen als bewijs.	31-03-2015
Verantwoordelijke	Katharina Schoemaker	
Middelen	Camera en e-mail	
KPI's	Kwalitatieve maatregel: zijn foto's ieder kwartaal gemaakt	

Nieuwe maatregel n.a.v. emissie-inventarisrapport 2012

<i>Maatregel: Schijnwerpers op buitenterrein Utrecht vervangen voor zuiniger exemplaren</i>		
Actieplan	Doelstelling gereed en behaald	28-05-2014
Verantwoordelijke	Ferry Duwel	
Middelen	Tijd en n.a.v. inventarisatie bepalen budget	
KPI's	Elektraverbruik/CO ₂ -reductie	

<i>Maatregel: Armaturen op buitenterrein Stompetoren vervangen voor zuiniger exemplaren</i>		
Actieplan	We gaan onderzoeken en testen welke armaturen en lampen het juiste verlichtingsniveau geven in combinatie met ons camerasysteem.	Juni 2015
Verantwoordelijke	Harry Kroes	
Middelen	Tijd en n.a.v. inventarisatie bepalen budget	
KPI's	Elektraverbruik/CO2-reductie	

Nieuwe maatregel n.a.v. prijsvraag in CO2 krantje medewerkers september 2013:

<i>Maatregel: LED binnenverlichting Utrecht</i>		
Actieplan	Drie kantoren en kantine zijn voorzien van LED verlichting. Evalueren LED verlichting en energieverbruik en bepalen of doelstelling is behaald	31-01-2015
Verantwoordelijke	Ferry Duwel	
Middelen	Tijd en n.a.v. inventarisatie bepalen budget	
KPI's	Elektraverbruik/CO2-reductie	

<i>Maatregel: Onderzoek nieuw verwarming- en koelsysteem Stompetoren</i>		
Actieplan	Berekening ontvangen van leverancier - Het systeem kan langer mee dan gedacht, daarom doelstelling laten vervallen. Doelstelling afgehandeld.	10-07-2014
Verantwoordelijke	Harry Kroes	
Middelen	Tijd en n.a.v. inventarisatie bepalen budget	
KPI's	Elektraverbruik/CO2-reductie	

Nieuwe maatregel n.a.v. review eerste helft 2014

<i>Maatregel: Onderzoeken energieverbruik vestiging Stompetoren</i>		
Actieplan	<p><i>Het energieverbruik op de vestiging Stompetoren neemt in de eerste helft van 2014 ten opzichte van de helft van 2012 toe. Ten opzichte van de eerste helft van 2013 neemt dit wel af. We willen graag meer inzicht in het energieverbruik van de vestiging zodat we kunnen bepalen waar we energie kunnen besparen.</i></p> <p>Registreren verbruiken van kWh/tijdmeter, digitale meter benedenverdieping en registraties via Eneco. Deze gegevens analyseren om verder te nemen stappen te bepalen.</p>	Mei 2015
Verantwoordelijke	Harry Kroes	
Middelen	<p>Tijd en n.a.v. inventarisatie bepalen budget</p> <p>*Simpele kWh meter aangeschaft.</p> <p>*Digitale meter aangeschaft en geplaatst tussen HVD benedenverdieping</p> <p>*Als het goed is door wijziging contract vanaf 1-1-2015 meer inzage door abonnement Eneco.</p>	
KPI's	Elektraverbruik gelijk houden aan verbruik van 2012	

<i>Maatregel: Reduceren energieverbruik Fabriekshal Stompetoren</i>		
Actieplan	<p><i>In januari 2013 is in Stompetoren de verlichting in de fabriekshal weer op peil gebracht. Toen zijn ongeveer 50 defecte TL lampen vervangen. Hierdoor verbruiken we ongeveer 2610 kWh per jaar extra. De verlichting is al daglichtafhankelijk en er zijn bewegingssensoren aan gekoppeld.</i></p> <p>Onderzoeken of het mogelijk en nuttig is de verlichting te vervangen voor energiezuiniger LED. Een andere oplossing kan zijn: licht bij de werkplekken apart en beter maken zodat de TL-buizen langer uit kunnen en/of de lichtkoepels schoonmaken.</p>	Maart 2015
Verantwoordelijke	Harry Kroes	
Middelen	Tijd en n.a.v. inventarisatie bepalen budget	
KPI's	Elektraverbruik gelijk houden aan verbruik van 2012	

<i>Maatregel: Bewegingssensoren in Utrecht op verlichting van de kantine beneden en 4 kantoren boven.</i>		
Actieplan	Bewegingssensoren in Utrecht op verlichting van de kantine beneden en 4 kantoren boven plaatsen.	Mei 2015
Verantwoordelijke	Harry Kroes	
Middelen	Uren monteur en materiaal	
KPI's	Daadwerkelijk gemonteerd zijn van de bewegingssensor Elektraverbruik van alle vestigingen samen niet boven verbruik 2012	

<i>Maatregel: Thermostaten vestiging Stompatoren nalopen/checken en goed instellen.</i>		
Actieplan	Goed instellen thermostaten	Maart 2015
Verantwoordelijke	Harry Kroes (uitvoering door Antony Leadbeater)	
Middelen	Uren medewerker(s)	
KPI's	Alle thermostaten goed in gesteld Elektraverbruik gelijk aan verbruik van 2012	

<i>Maatregel: 1 kast (boiler) van klimaatsysteem vestiging Stompatoren afkoppelen van waterleidingnet en van de warmte pomp en de warmte pomp aan de andere kast (boiler) monteren.</i>		
Actieplan	Kast uitschakelen	November 2014
	Kast van waterleidingnet afkoppelen en warmte pomp aan andere kast monteren	Mei 2015
Verantwoordelijke	Harry Kroes	
Middelen	Uren monteur Materiaal	
KPI's	Kast afgekoppeld en warmte pomp aangesloten op andere kast Elektraverbruik gelijk aan verbruik van 2012	

Maatregel: Ventilatoren hal en warmte-terugwin unit toiletten vestiging Stompetoren koppelen aan het alarmsysteem.

(schatting reductie in 2014 12.000 kWh, door groene stroom 0,18 ton CO₂, bij grijze stroom zou het 5,46 ton zijn geweest, doel is het energieverbruik niet boven dat van 2012 laten komen en omdat het energieverbruik leek te stijgen is deze maatregel voor ons belangrijk).

Actieplan	Beveiligingsbedrijf sluit kabel aan op alarmsysteem, monteur verwarmings- en koelsysteem zal de kabel aan de computer van het verwarmings- en koelsysteem aansluiten. Hierna testen of het goed functioneert en het energieverbruik monitoren.	28-02-2015
Verantwoordelijke	Jan Pieter Roelofsen	
Middelen	Uren monteur en materiaal	
KPI's	Energieverbruik door ventilatoren per maand 1000 kWh minder. Elektra verbruik Stompetoren niet boven dat van 2012.	

Maatregel: Voorraaddampen vestiging Stompetoren verplaatsen zodat het licht niet steeds aangaat op de eerste verdieping van het magazijn (en tegelijkertijd de opslag niet meer naar boven hoeft)

Actieplan	Doelstelling afgehandeld.	19-12-2014
Verantwoordelijke	Peter Edel	
Middelen	Uren van medewerker	
KPI's	Lampen niet meer op bovenverdieping. Elektra verbruik Stompetoren niet boven dat van 2012.	

Maatregel: Buitenverlichting van pand Stompetoren (voor deur en zij-ingang) duurzamer

Actieplan	Onderzoeken wat de beste oplossing is om de buitenverlichting duurzamer te maken (tjddklok, andere duurzame verlichting).	Maart 2015
	Uitvoeren oplossing.	Juni 2015
Verantwoordelijke	Harry Kroes	
Middelen	Uren en materiaal	
KPI's	Elektraverbruik/CO ₂ reductie	

<i>Maatregel: Nauwkeuriger inzage in elektraverbruik van Stompetoren en Utrecht door maandelijks het elektraverbruik uit de facturen in een grafiek te zetten.</i>		
Actieplan	Maandelijks grafieken bijwerken n.a.v. factuur.	Januari 2015
Verantwoordelijke	Irene Bosman	
Middelen	Uren	
KPI's	Kwalitatieve maatregel: zijn iedere maand de grafieken bijgewerkt.	

<i>Maatregel: Nauwkeuriger inzage in elektraverbruik van de benedenverdieping van Stompetoren door maandelijks noteren van de meterstanden van de digitale meter.</i>		
Actieplan	Nagaan wat het verbruik is op de benedenverdieping eind van de dag op de 5 ^{de} van de volgende maand.	05-02-2015
Verantwoordelijke	Katharina Schoemaker	
Middelen	Uren medewerker	
KPI's	Kwalitatieve maatregel: zijn meterstanden iedere maand genoteerd	

4.2. Maatregelen gasverbruik

<i>Maatregel: Gas meterstand nauwkeuriger vestiging Utrecht.</i>		
Actieplan	Voortaan ieder kwartaal de gasmeterstand van vestiging Utrecht fotograferen als bewijs.	22-03-2015
Verantwoordelijke	Katharina Schoemaker	
Middelen	Camera en e-mail	
KPI's	Kwalitatieve maatregel: zijn foto's ieder kwartaal gemaakt	

4.3. Maatregelen brandstofverbruik

<i>Maatregel: Toepassen Traxx dieselbrandstof in eigen brandstoftank (schatting reductie: 7,8 ton CO₂).</i>		
Actieplan	Blijven toepassen Traxx Evaluatie 2014	09-02-2015
Verantwoordelijke	Katharina Schoemaker	
Middelen	Geen, Traxx zou niet moeten zorgen voor extra kosten, maar juist voor minder kosten, verwachte opbrengst ca. € 1.300,00	
KPI's	Aantal kilometers met liter per auto (moet lager worden door TRAXX).	

<i>Maatregel: Band op spanning actie (schatting reductie: 10,6 ton CO₂).</i>		
Actieplan	Ieder kwartaal "Band op Spanning"-actie. Start eerste band op spanning actie 2015.	13-03-2015
Verantwoordelijke	Vestiging Stompeloren: Peter Edel en Jos Groot Vestiging Utrecht/Bleiswijk: Ferry Duwel	
Middelen	Tijd, Bandenspanning apparatuur,	
KPI's	Aantal kilometers met liter per auto	

<i>Maatregel: Medewerkers instrueren op het toepassen van "het nieuwe rijden".</i>		
Actieplan	Instructie inplannen voor "Het Nieuwe Rijden".	19-01-2015
Verantwoordelijke	HK (initiatief acties bij KS en IB)	
Middelen	Tijd / papier	
KPI's	Aantal kilometers met liter per auto (moet lager worden) t.o.v. 2012	

<i>Maatregel: Medewerkers meer met elkaar mee laten rijden en niet onnodig rijden (schatting reductie 11 ton CO₂).</i>		
Actieplan	Medewerkers zijn alerter op met elkaar meerijden. Om de focus goed te houden, is het van belang dat dit minimaal jaarlijks in de toolboxmeeting wordt besproken.	31-10-2015
Verantwoordelijke	HK	
Middelen	Toolbox, overleg met leidinggevenden	
KPI's	Toolbox gehouden vóór november 2014	

<i>Maatregel: Aanschaffen 10 monitoringssystemen met inzage in “het nieuwe rijden” (Betere inzage in het nieuwe rijden door beter monitoringssysteem en medewerkers controleren en aanspreken op hun rijgedrag).</i>		
Actieplan	Rijstijl van medewerkers bekijken en, indien nodig, bespreken	16-02-2015
Verantwoordelijke	Katharina Schoemaker	
Middelen	Budget voor aanschaf 10 Monitoringssystemen, uiterlijk in 2015.	
KPI's	Gemiddeld brandstofverbruik vóór installatie van het systeem en instructie aan medewerker vergelijken met het brandstofverbruik na verloop van tijd met gebruik van het systeem.	

<i>Maatregel: Auto's niet onnodig stationair laten draaien.</i>		
Actieplan	Blijven opletten op terrein als auto's onnodig stationair draaien en communicatie aan medewerkers middels “Pilkes CO2 nieuws”.	31-03-2015
Verantwoordelijke	HK	
Middelen	Toolbox, Pilkes Co2 nieuws	
KPI's	Toolbox gehouden vóór november 2015	

<i>Maatregel: Enkel personenauto's aanschaffen met label A en B.</i>		
Actieplan	Op dit moment nog geen toekomstige nieuwe aanschaf gepland. Bij nieuwe aanschaf personenauto('s) alleen Label A of B aanschaffen.	
Verantwoordelijke	Harry Kroes	
Middelen	Investeringsbudget	
KPI's	Hebben alle aangeschafte auto's label A of B	

<i>Maatregel: Enkel bedrijfswagens / vrachtwagens aanschaffen met minimaal Euro V.</i>		
Actieplan	Op dit moment nog geen toekomstige nieuwe aanschaf gepland. Bij nieuwe aanschaf bedrijfswagens / vrachtwagens minimaal Euro V of hoger aanschaffen.	
Verantwoordelijke	Harry Kroes	
Middelen	Investeringsbudget	
KPI's	Hebben alle aangeschafte vrachtwagens Euro V of hoger	

<i>Maatregel: Medewerkers regelmatig informeren over de footprint en maatregelen.</i>		
Actieplan	Medewerkers minimaal 2x per jaar informeren	28-03-2015
Verantwoordelijke	Irene Bosman	
Middelen	Tijd en gegevens uit de emissie inventaris	
KPI's	Zijn de berichten tijdig verstuurd en hebben ze de juiste inhoud.	

<i>Maatregel: Medewerkers bij indiensttreding informeren over maatregelen.</i>		
Actieplan	Medewerkers bij indiensttreding informeren over maatregelen. Vernieuwen bericht voor nieuwe medewerkers n.a.v. emissie-inventaris 2014.	15-05-2015
Verantwoordelijke	Irene Bosman	
Middelen	Tijd	
KPI's	Zijn nieuwe medewerkers geïnstrueerd en voorgelicht over CO2	

<i>Maatregel: Aanpassen werklocatie / vestiging medewerker om te rijden kilometers te verminderen.</i>		
Actieplan	Bekijken of het aantal gereden kilometers over 2014 minder is geworden dan in 2012 / 2013. Blijvend monitoren werklocatie – vestiging en maar mogelijk actie ondernemen.	31-01-2015
Verantwoordelijke	Harry Kroes	
Middelen	Overleg met leidinggevenden	
KPI's	Aantal kilometers gereden kilometers van deze medewerker (moet lager worden, 160/190 km per dag)	

<i>Maatregel: Onderzoeken of standkachels in auto's energiezuiniger is dan de auto stationair laten draaien (om moffen te verwarmen en auto te verwarmen).</i>		
Actieplan	Naar aanleiding van de uitslagen van de test een beslissing nemen of we standkachels gaan plaatsen.	Mei 2015
Verantwoordelijke	Katharina Schoemaker	
Middelen	Uren en brandstof	
KPI's	Bekend hoeveel standkachels besparen (of juist niet besparen)	

4.4. Maatregelen Scope 3

<i>Maatregel: Bij het maken van ontwerpen door Pilkes de klant bewust maken van de CO2 besparing door toepassing van dimbare verlichting en LED i.p.v. de nadruk leggen op kosten-besparing.</i>		
Actieplan	Bij het maken van ontwerpen door Pilkes de klant bewust maken van de CO2 besparing door toepassing van dimbare verlichting en LED i.p.v. de nadruk leggen op kostenbesparing.	Actie loopt het hele jaar door
Verantwoordelijke	HK	
Middelen	Tijd, energieberekeningstool	
KPI's	Meer projecten met energiezuinige verlichting t.o.v. 2013	

Maatregel: Klanten bewust maken van de extra CO2 besparing die optreed bij keuze voor Groene Energie i.p.v. Grijs energie met hopelijk als resultaat dat ze uiteindelijk overstappen op Groene stroom met een SMK-keurmerk.

Actieplan	Klanten bewust maken van de extra CO2 besparing die optreed bij keuze voor Groene Energie i.p.v. Grijs energie met hopelijk als resultaat dat ze uiteindelijk overstappen op Groene stroom met een SMK-keurmerk	Actie loopt het hele jaar door
Verantwoordelijke	HK	
Middelen	Tijd	
KPI's	Aantal gemeenten dat overstapt op groene stroom	